

LA TRALLA

SETMANARI SATIRICH

No l'equivoqueu abel d'enfrente * Mudará'l petadó cada setmana

DIPUTACIÓ, 262 ————— SURT ELS DISSAPTES

No parlaré de la guerra.—La Encíclica de Salmeron I

No, no senyors, no'ls parlaré de la guerra perquè fora de la informació directa de LA TRALLA, no llegeixo res de la ditxosa qüestió russa-japonesa.

Perqué? Per la senzilla rahó de que llegint noticias d'Orient hi arribat a desorientarme. Victoria del Japó, victoria de Russia, derrota de id y..... sempre aixís: nuant ab las mans lo que desfán ab els peus, com si'l pobre que's gasta cinch centims pera llegir el diari, itingués la obligació de tenir el cervell de ferro.

Perque de ferro'l necessita'l que vulgui empassarse totas las bolas que publican els diaris referents á la guerra.

Ab tot aixó, faig punt á la qüestió del dia y passo á parlalshi de la gran pensada del que fou distinguit curandero Sr. Ardit.

**

Al venerable joven D. Lorenzo el gallina se li ha ocorregut telegrafiar al seu ilustre, único, intangible, incombustible é intolerable jefe Sr. Salmeron, dihentli que fent valguer la seva autoritat (ó siga la seva despótica soberanía PROHIBEIXI (eh, que tal?) terminantment als Diputats republicans que aceptin cap desafío.

Tot just vãm saber aquesta noticia varem mobilisar al nostre personal informatiu y já indagar desseguida de que venia aquesta pensada!

Perque com que nosaltres nos perdem de vista d'aixerits y maliciosos, varem sacar l'ovillo per l'hilo del Ardit, y'ns varem maliciar desseguida que, quan un gallina fa una cosa com aquella, es que altres gallinas cacarean, y efectivament els diputats republicans s'están caca-reant no mes que devant de la possibilitat de que'ls surti qualsevol padre de la patria y vulgas que no, me'ls fassi posar en mánigas de camisa y ab una eyna al dits á riscos d'encostiparse ó de pendre mal ab la mateixa eyna.

La vinguda...

L'OBRER : Escolti D. Alacandro, aquell ja vé. Are es l'hora!

D. ALACANDRO : Hombre no tengas prisa. De momento nos tenemos que marchar á la Argentina.....

Els republicans (?) son aixís. Tenían els seus diputats la immunitat parlamentaria y la feyan servir per diari sense com vá ni com vé. L'un pera tapar las vergonyas del Maleta, l'altre pera fer el maco insultant als que no pensan com ell. Pero de la nit a l'altre s'han trobat ab que la immunitat parlamentaria no is lliurava pas del perill de rebre una esgrinaxda y que no'ls immunitava pera acceptar ó tenir d'acceptar un desafió ab el primer que'ls hi tirés el guant.

Manera d'immunisar-se: Que'n Salmerón l publicui una Enciclica prohibint terminantment que cap dels fidels de la secta accepti desafiós ni s'exposi de cap manera á rebre.

Aixís tothom queda bé y el senyors immunes podran seguir insultant á tort y dret sense cap por de que'ls hi tornin la pilota.

Sort que ab nosaltres no resa aixó dels desafiós. Sense necessitat de que'ns ho mani cap jefe, perque ni tant sols ne tenim, cada catalanista te complerta idea de la dignitat, y está desposat sempre á espavilar, sense padrins ni llevadoras, al primer que la fassi, com per altra part respón sempre ab la propia persona, y sens amagar la cara, dels atachs que puguin dirigir als que s'ho mereixen. Que parli'l Maleta y'ns donará la rahó... si'ls seus jefes no l'amenassan.

GNOM

Lo del viatge

En Lerruch, en Junoy, etc., segons *La Publicitat*, han decidit tocar pipa á primers del mes entrant, perque ho reclaman ab pressa, certs compromisos d'Estat.

Aixó, *Sebio*, no m'ho creya que ho portessis tant callat; á lo menos á nosaltres ja'ns podías avisar qu'estava á punt d'enllestir-se alló del viatge real, y no esperar que ho sabessim fins qu'has vingut á anunciar la fugida á l'Argentina dels peixos republicans.

Are es clá: l govern, que sembla que no bada gaire may, aprofitará l'ausencia, y corrents, ab quatre salts, farà arreglar las maletes y s'anirà preparant per empendre ab tota calma, sense por de pendre mal, la *tournee* que's projectava á principis de l'altre any, mentres las quatre *cabeças* del partit republicá, ignorant lo que aquí passa, cantarán *couplets* per mar.

Y, parlant ab més franquesa, com jo y tú solém parlar, digas, *Sebio*, que'l que'm diguis jo no tinch de dirho pas: ja estás penetrat del cárrech, del paper de comediant que't deixan, al embarcarse, en *Lerruch* y els seus companys?

Mira qu'aquí tú no contas, per sortir ayros d'aquest pas, més qu'ab quatre papanatas que parlan un castellá, marca Buxó, que ja't consta que's d'un cayent infernal, y que si *calsan* xistera la portan mitg de costat, y qu'ab levita se semblan ab en Weyler de país, y aixó, permet que t'ho diga, podria portar un fracás y el *trust* podria sortirne una mica rebregat, sense produir l'efecte qu'heu de fe'ls republicans al moment d'arrodillarvos devant del Jefe més alt.

Tens de comprar unas sabatas de xarol del més llampant á l'Ardid, y que's procuri xacolatera'n P. K., que la que duya aquest día está donant els badalls; y á l'Odón una levita, y en Buxó que't compri frach, y un monocle á n'en Porrera, y, en fi, tens de disfressar de personatge d'efecte als que t'acompanyarán á la recepció solemne que'l Rey os concedirá, enterat de que vosaltres sou uns noys molt ben criats.

Si no ho fas aixís, no comptis ab cap títol important, ni ab res que valgui la pena de las distincions reals, que si't portas com un home ben segur que pescarás, y així'ls *perdigots* que cridan y't voldrian rostir a l'ast, al veure que are t'enfilas

com un carbassé dels llarchs, els uns moriran d'un... fástich y els altres d'un costipat.

Tot aixó que t'aconsello tú mateix ja compendrás que per un cantó m'ho dicta la nostra bona amistat, y per l'altre que llueixis y que colouis ben alt el nom y la consecuencia dels homes republicans, qu'ab molt fonament esperan que'ls farás quedar com cal.

Veyam, donchs, fins la vista, compra benzina pels guants, y enllestimnos, que s'acosta l'hora dels jochs malabars.

PEP DE LA TRALLA

La gestió PERDIDA

Fins are teniam á Casa la Ciutat un pallasso, que'ns divertia d'alló més: en Buxó. Are, d'aquí endavant, en tindrem un altre molt més presumit, capás de fer riure un mort: el Sr. Rivas Mateos.

Y no parlém de l'infelís Corominas, perque aquest l'única cosa que inspira es llástima. Fa tot lo que pot, pobre D. Eusebi; pero ¡qué hi farém si es tant curt de gambals!

Pera convénces de tot lo dit, basta lo succehit en la sessió última de l'Ajuntament.

Aquellas cursilerías del Sr. Rivas, que revelan la seva pedanteria (puig encara que sigui catedràtic, tots sabem qu'és un catedràtic á l'panyola, y aixó ho diu tot), aquelles frases fetes y de *re-lumbrón*, alló del norte y de la estrella polar que *guiaba mis pasos*, que feren esclafir á riallas á tot el públich, y, sobre tot, alló altre de la *moralidad republicana*, que fins féu enrogir las gallas del Sr. Buxó, dit ab aquella prosopepeya de ruf presumit, dona la mida de la desaprensió y burricamia del nou *clonu* Sr. Rivas Mateos.

Si seguim per aquest camí, se podrá pagar entrada per anar á las sessions de l'Ajuntament.

Y á tot aixó, el gran Corominas suhant dalt de la cadira presidencial, que tant ample li vé; el celeberrim De Buen estirant al Sr. Rivas pera que callés; en Zurdo volguent parlar, y en Corominas prohibintli; tothom cridant y riuent y moguent xibarri com si fossim en una plassa de toros. Per fi, s'aixeca'l Sr. Assiálich, y comensa, tot fent lo ploricó, á recitar un discurs, ab un castellá del Clot, per no dir res de nou, acabant en mitg de l'aberriment general de tot el públich. Y á tot aixó, el company Porrera dormint com un tronch.

Y, per fi, s'aixeca'l gran Hipparión, y ab aquella eloquencia, capás d'acabar la calderilla al més pacient, ens parla dels tarugos nous (¡ay!) entarugats nous que podria fer l'Ajuntament, si creguessin á n'ell, acabant (y aquí *está la madre del cordero*) demanant per que no s'havia fet inspector general de consúms al célebre Sr. Palet de Rubí.

El senyor Alcalde digué que, essent honrat, com afirmá la mateixa Comissió, el que actualment despenya dit cárrech, y despenyantlo á gust de tothom y ab tota honradesa, ell no podia, en conciencia, despatxar á un empleat que cumplís ab son deber.

Y ¡ay, fillets! quín escándol. El Sr. De Buen se sultura y parla de la *honradez republicana*, del Rey y de la *opinión pública*, acabant manifestant que el señor Alcalde no admitia á Palet de Rubí porque era republicano, y que ya se ve que los *concejales republicanos* no pueden emplear á sus amigos.

¡Quina barra! Anéu á Casa la Ciutat, y l'immensa majoria dels empleats uous son gent sense ofici ni benefici, sens altre mérit ni recomanació que haver format part de la partida de la porra pera guardar las espalllas de l'Emperador del Paralelo.

Anéu á Consúms y allí hi trobaréu el fill de l'Ardid menjant del pressupost municipal. Anéu á la secció d'escribents del mateix ram y veuréu á tot un estol de ganapias sortits de la *Fraternidad Republicana*, els que, per entrarhi, no tingueren inconvenient en que's llensessin al carrer á quaranta tres dignes empleats, molts de ells vells y sense salut per anar per aquestes carreteres. Y are, com á punt final, ens voléu enquibir al Sr. Palet de Rubí, que, donada la seva significació, tothom veu que's un acte merament polítich.

A excepció de quatre ó cinch que figuren el *trust* republicá, els demés tots son, més que regidors de Barcelona, agents d'empleos en benefici dels seus amichs.

Que no'n parlin de *moralidad republicana* els Srs. De Buen, Buxó y altres. ¡Que callin y s'afartin, que aquí tots ens coneixem!

La República, per ells, es una tapadora pera satisfer la gana de sos amichs.

Sort, entre mitg de tot, de que en aquella casa encara hi ha qui vigila; del contrari seria qüestió fins de lligar ab cadenas d'acer las escupideras del saló del nou Consistori, que son de llautó.

Y els que vigilan per lo poble no son pas aquells que á todas horas predican *libertad, moralidad, etc.*, etc.

Pró son aquells que la practican y la fan practicar als que sempre la tenen á la boca y ni la coneixen per las escoberreras.

FIBLÓ

COMEDIA PER DINTRE

Ó COM ESTÁ EL TRUST PERDIDO

Personatjes: D. Llorens Ardilla (republicano gallina); edat (no's pot fixar. Es ex-joven). D. Usurero Palau (prestamista y amigo de jolgorios con mujerzuelas). Don Valiente Navarro (periodista incomprendido que escribe, escribe y no le leen). Don José Roca y Rabia (vividor vivo que le escuece el Ayerbe). D. Alejandro Lerruch (uno de los que lo entienden; muy conocido de los gobiernos monárquicos por su buen carácter).

Aquestas biografías son las ab que's coneixen ells ab ells quan no's senten.

L'escena representa la casa de D. Usurero Palau. A una banda hi han prestatges ab roba; á l'altra banda, joyas sense roba, pero la major part robadas (paraula nova que vol dir embolicadas ab roba).

Tots els Personatges en escena.

D. Usurero.—Pues chicos, ya astáis an buestra caza.

D. Alejandro.—Cállate, hombre, que estas destrozando la lengua de Cervantes. Habla tu dialecto, como una p...

D. Usurero.—Bueno, home, no t'enfadis.

En Navarro.—(Treientse'ls dits del nas y cargolantla) Lerruch tiene razón. Como á buen periodista, he de salir en defensa de la lengua...

En Roca.—No siguéu animals. A mí m'agrada la de badella, pró lo qu'es per lo demés, tant se me'n dona l'una com l'altra.

L'Ardilla.—Pró ¿no ets tú, toca-campañas (pegantli un cop al rulé) que vas fer uns versos una vegada que crech te'ls varen premiar y tot als Jochs Florals, en els que feyas una gran defensa de l'anomenada llengua catalana?

En Roca.—¡Sempre sortiu ab lo mateix! Els perdigots, dái ab l'Ayerbe, y vosaltres, vinga ab els versos patriótics que feya quan no tenia enteniment.

(Tots riuen, volguent dir: ¡Com si'n tinguéssis!)

En Lerruch.—Bueno, vamos al grano.

(Tots s'aixecan d'un bot per anar al grá.)

En Lerruch.—No hombres, aun no hay nada que partir. (Tots tornan á seure desalentats.)

—Se trata de dar una batida á Vallcarayna, partido judicial de Gangabuená, provincia de Barcelona.

—¡Muy bien! (Tots.)

En Roca.—Oye, ¿que's aprop de Tarrasa?

En Lerruch.—No, pero es igual...

En Roca.—Es que á mí me conviene pescar votos á Tarrasa.

En Lerruch.—Bueno, cállate, y hablemos del *meeting* de Vallcarayna. Tú, Navarro... (En Navarro, que ja tornava á estar ab els dits al nas, fent porquerías, se'ls treu tot seguit y diu:)

—¿Qué?

En Lerruch.—Tú tratarás de la venida.

En Navarro.—¿De la venida de qué?

En Lerruch.—Hombre, de la República.

(Tots: ¡Ja, ja, ja, ja!)

En Navarro.—Cálléu, que si'ns senten...

En Lerruch.—¿Qué tienes espías en casa?

En Navarro.—Home, espías no; pró ella, si sent que fem xerinola, després me las mesura.

En Lerruch.—Por eso no me caso yo.

En Navarro.—Oh, no es pas mi muquert ella.

En Lerruch.—¡Ah, (Tots riuen.)

En Lerruch.—Tú, Roca, dirás pestes de los perdigots. A Vallcarayna conviene baquetearlos.

En Roca.—¡Ah, ah! (se frega las mans).

En Lerruch.—Pero tendrías de variar, porque siempre dices lo mismo.

En Roca.—Y tú también.

En Lerruch.—¡Calla!... Por ejemplo dices que yo, este apóstol del ideal de libertad (alsantse com qui fa un discurs), este sacrificado por el bienestar del obrero, este arrojado campón de las libertades y reivindicaciones del proletariado español, es víctima de la baba infecta de los enemigos de la libertad, de los reaccionarios y retrógados, en una palabra, de los adláteres del jesuitismo reinante, de los catalanistas.

En Roca.—Bueno, molt bé. ¿Y no podría afegirhi alguna pulla pera'l Niño?

En Lerruch.—No me lo toques, tonto, ¿qué no sabes aquéll?

En Roca.—Pero tú solo lo has cobrado, murri.

En Lerruch.—Eres un plaga.

(L'Ardilla está dormint y en Navarro li fa pessigollas ab un paper de *La Voz del Pueblo* cargolat.)

En Lerruch (contemplantsel).—Siempre duerme este Hipócrates.

En Navarro.—Hombre, no lo insultes...

En Lerruch.—Bueno, volvamos al grano. (L'Ardilla's desperta.)

De sobte D. Usurero s'alsa esgrogueit y escolta ab atenció.

Tots.—¿Qué passa?

Usurero.—Sento passos. Me sembla que es la dóna.

Efectivament: entra una dóna mal girbada, ab refajos d'indiana, y comensa á repartir bolets.

En Usurero guilla per sota y en Lerruch reb la castanya.

Els demés, vejentse amenassats per la furia, fugen com podén, quedant sols en escena ella y en Lerruch.

Ella.—Me lo estás distraiendo, y la Caja de Préstamos va de menos.

En Lerruch.—(Ab dolsura.) No te sulfures, hermosa.

Ella.—(Cambiant de tó.) Tus palabras me fascinan.

En Lerruch.—¡Ella! ¡Ámame!

Ella.—¿Cómo resistirte? (Va per caure en brassos de'n Lerruch, pero aquest ho impideix ab un moviment, tot dientli:)

Antes de todo, Ella querida, te digo que me gusta mucho aquella sortija que hay en aquel escaparate (signa unanell plé de brillants).

Ella.—Toma lo que quieras. (Ell ho fa.)

En Lerruch.—(Posantse l'anell:) Ahora ven á mis brazos. (Ella hi va.)

En Lerruch.—(Girantse apart:) ¡Aquellos estúpidos siempre se pierden la mejor taja!

Se tira teló.

LLUM

La qüestió Japo-russonesa

(DE NOSTRE CORRESPONSAL PARTICULAR)

PEL CABLE SUBMARÍ

Restabliment

Port-Arthur, 25-6 t.

Remerciéu sincerament al ministre de la Governació per l'interés que s'ha prés per la meva malaltia. Ja surto de casa y fins al-gún ratet pujo á fer volar els coloms.

Reforma

Iedo, 26-7 t.

Desde la setmana passada el paper japonés va de baixa. Regna consternació. L'emperador s'ha fet fer una dentadura postissa pera poguer mastegar millor l'arrós.

Vuyts y nous

Port-Arthur, 24. 12.

Segons l'Alexieff, el Rewitzan ha tirat vuyt barcos japonesos á fons. Segons en Tako, l'escuadr ajaponesa ha tirat nou barcos russos á fons. Total vuyts y nous y cartas que no lligan.

Gran pensada

Xe-fu, 22-1 t.

Sembla que, vista l'impossibilitat d'obstruir l'entrada del port ab barcos mercants, s'ha pensat en ferhi un embá de mahó de canto. Sembla que l'idea ha sigut d'un tal senyor *Allayó*, de Barcelona.

Del Transiberiá

Vladiworsk, 24-6 t.

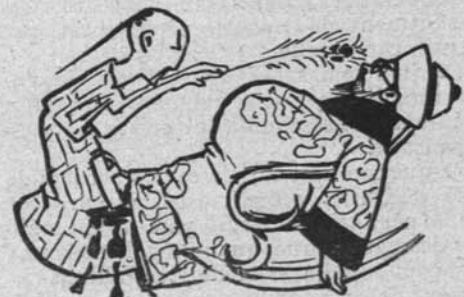
Al atravessar el llach Ros-koff el tren que conduce las tropas del Tsar, ha sigut as-saltat per 16 xinos, que s'han desarmat y obligat á partirse la clenxa á la dreta.

El general Krapot-kine ha protestat d'aytal imposició.

Aclaració

Jalú, 25-7 t.

Lo del assalt del tren transiberiá resulta confirmat, pró no eran 16 els xinos sino 160.000. Sembla que's varen descuydar els ceros.

Emperador de Corea

Xemulpo, 25-11 m

Aquests dias l'emperador está molt excitat. No juga al billar ni fuma en pipa;

únich que'l distreu son passigollas ab pluma d'oca a l'orella. En cambi, la emperatriu estudia el *wals de las olas* per distreure a n'els ferits.

Rumor grave

Pat-xulí, 26-1 m. Ahir, á darrera hora, va correr ab insistència el rumor de que el general xino Ma havia sigut ferit gravement. Mes tart se va sapiguer que, en efecte, una granada russa l'havia tocat del mitg del pit, y que, gràcies al estoix de las ulleras, s'havia salvat d'una mort segura.

Encariment

Port-Arthur, 26-4 t. Comensan á escassejar els queviures. Els gossets han pujat molt de preu. S'esperan ab ansia las orenetas, encara que aquest any els nius se pagarán á un ull de la cara.

Línea destruida

Eat-xou-li, 27-10 m. S'assegura que los japonesos han tallat los fils de las líneas de Yalu á Xemulpo, aixó nos té molt preocupats, donchs no sabem sense fils com ho farém.

Susto

Wei-ha-wei, 27-5 t. S'ha presentat una banda tan fenomenal de llisseras que dificulta el desembarc de tropas, á n'aquest port. Fan uns bots tan alts, que del susto que produhí á n'el general Seff se l'hi va parar el rellotje al bell punt de tres quarts de tres.

Compra de baixells

Tokio, 27 urgent. El Mikado ha encarregat la construcció de 28 llanxas de vapor á la casa Burell de Barcelona, los formatjes á Holanda y las pansas á Berlín.

Instantánea

Port-Arthur, 29-7 t. «Urgentísim» Acaba d'haberhi esgarrafós atach, envio instantánea per telegrafo.

F. M. y P.—Corresponsal.

Dibuixos d'Hop.

¡Farsants!

A S. Vicens de Torelló uns quants imfelissos recaudan un ral cada senmana perque'n Lerroux en Junoy los hi donguin un mitin de propaganda republicana, y com coneixem de sobras aquests tipos, aportariam doble contra sensill que el tema obligat será tractar als catalanistas de clericals y reaccionaris. Per si ho fan, com suposém, sápigam el poble de S. Vicens que presisament aquests dos senyors foren desafiat a pública controversia per uns obrers catalanistas, pera demostrarlosi que'ls intrassats y reaccionaris son ells, y despres de prometre que acceptaban no hon tingut pit pera preantarse. Com pódem acceptar cap controversia'ls que encara no fa molt de temps que insultaban als cubans tractantlos de «bandidos y criminales» per no sol fet de lluitar per la llibertat de sa terra? Com han de presentarse devant del poble aquests que tan y tan aplaudian á n'aquell general que fusellá al simpátiç Rizal ciutadà de Filipi-

nas que no cometé altre crim que treballar per la llibertat y prosperitat de sa patria.

Aquests son los que demanavan que el govern de Madrit premiés als Portas y Marzos quan lo de Montjuich; son los que subvencionats per lo govern promouhen vagos. Tots recordem eucara la famosa vaga general que tan desastrosa ha «igut pera'l proletariat català.

Aquests farsants vejen que'ls ideals de llibertat y progués predicats arreu per los catalanistas, comensan á entrar al cor del poble, procuran contrarrestarlos ab sa oratoria vorca parlant sempre de revolució y República.

Farsants, prou ho sabeu que la vostra república es un medi de que vos valeu per enganyar al poble. Per aixó el gran Pi y Margall vos deya monarquichs ab gorro frigi, per aixó no volia tractes ab vosaltres; per aixó els catalanistas havem recullit lo programa de'n Pi qu'es el de la autonomia integral de Catalunya y mal que vos pese'l predicarem á n'el poble català que per esprit es progressiu y democràtic dia vindrá que vos escupirá á la cara y creyeu que aquest dia no es llunyá.

¡Ja n'estém tips de redemptors de camama! Lo poble català no necessita que fracassats com en Junoy, y explotadors com en Lerroux li prediquin lo que no sentan, li parlin de democràcia uns que tan en sa vida pública com la privada tots los seus actes son mes autocràtics que los del emperador de la Rússia.

Es molt convenient que'l poble sápigam distingir als que lo esplotan; que sápigam coneixer als polítics de ofici, als que afalaganho á totes horas, parlantli de redempció, tan sols buscan los seus profits particulars pera viure ab la esquena dreta, viatjant com á potentats y freqüentant los millors y mes cars restaurants.

L'hora de la cayguia de tots aquests farsants s'acosta y la classe obrera catalana comensa á coneixer á sos esplotadors. Que's fixi'l poble ab lo que passá quan las festas de Madrit per la coronació. Aquests tremendos revolucionaris per no desbaratar las festas eran enviats á provincies á predicar, y que preguntin al Sr. Marques de Tovar qui va pagar els gastos.

Ara's parla també d'un viatge d'un entairat personatge á Barcelona y Valencia, y altra volta tenim als tremendos preparant el seu viatjet cap á l'Argentina ¿qui pagarà?

Aquests son els terribles revolucionaris que tenen de portarnos la tan cacarejada república, que portada per ells seria una deshonra pel pogres y la cibilisació.

Los catalanistas tambe ho som de republicans, pro ho som á la moderna. Nosaltres mirem sempre de cara al progrés y volem fer de Catalunya un poble lliure y dels mes avensats de la terra; volem que Catalunya s'inspire ab la republicana Suissa; no volem fanatisme de cap mena perque tan fastich nos fa'l fanatisme roig com lo fanatisme vermell, y aixó ho lograrem á no tardar gaire.

Aixís donchs que vagin recullint el ral pera pagar mes viatges als senyors perdidos. Fentho aixís no flogran mes que posarse á l'altura de las *altas esferas de la monarquia*.

Sinó que ells no han pas de fer bossa de ral en ral, sinó que'ls cobran á cabassadas á l'esquena del poble que distret ab republicans, no s'adona de que van passant anys, pagant las xirinolas de monarquichs y republicaus. ¡Penseu mes ab Catalunya y lliberteula!

TORTIS

DESDE PORT-ARTHUR

DEL NOSTRE ENVIAT ESPECIAL

Bloquejats pels japonesos ens estém ja fa molt temps; sense que'ls barcos dels russos que aquí á n'el port s'estant quiets ens treguin d'aquest apuro en que tots aquí ens trobém, com es apuro, y dels grossos, l'anar tot sovint rebent granadas y altres regalos que'n envia el japonés perque aixís passém el rato y poguéem estar distrets; també ens ajuda á passar lo y ens engresca d'alló més alló de que cada dia quant un se lleva ja sent desde el fort que hi ha á la plassa de las bombas l'espatech, saludant á n'el esquadrà que sosté nostre bloqueig, la que sembla que no bada y els hi torna els confitets.

Ademés d'aquestes cosas, que per nosaltres ve á ser nostre pá de cada dia, hi han altres cosetas més que'm de pendre ab paciencia perque tampoch s'en treu rés.

Y no més perque es convencin un cas els hi explicaré que'ls demostrará, del modo més serio y més contundent, l'odi que tenen els russos a l'imperi sol-ixent.

Es el cas que cada dia fan passar per tot arréu uns inspectors que's dedican á agafar sens miraments tots els objectes que trovin que pudin á japonés, si fa ó no fa com á Espanya els inspectors cedulers assaltant casas y pisos

per robar al contribuyent.

Per cert que á mí l'altre dia em van pendre una *vajilla* y uns magnífichs tamborets, que no feya gaire estona m'havia dat un japonés.

Pró com la carta s'allarga y te de surtir el correu, donántlosi dos mil gracias hasta un'altre em despedesch.

UN BREVIARI

Un meeting

Fa pochos días, qu'ab motiu de celebrarse á Sallent un *meeting* de propaganda republicana, tinguerem la conveniencia de veurens sermonejats per dos «oradors-marmanyerars», procedents de la tant famosa y benéfica «Agrupació de propaganda de la Casa del Pueblo de Barcelona».

Els temas que'ns desentrotllaren, segóns ens diu *La Publicidad* del 29, foren explicar la *significación social* que llevará aparejada la *siempre futura república*, y nosaltres que n'estém més enterats que'l corresponsal de *La Publicidad* hem de dirli que ni parlaren de *significación social*, ni de res que verament fos de doctrina republicana. ¡Qué havian de parlar si ni tenen l'honor de conèixela! De lo que parlaren y s'ocuparen fortament, fou de lo que s'ocupan sempre: de fer el marmanyerar y de reproduir aquells calificatius grollers, tant gastats y passats de moda, dihent y bescantant que'l catalanisme es retrógado y clerical—*porque sí*—y que las personas que hi militan—*que son muy pocas*—no son més qu'uns fracassats, y uns jesuitas vergonyosos, que s'ocultan sota'l mantell de l'autonomia.

Tot aixó y altres bestieses per l'estil, avants de comensar el *meeting* ja ho sab'am que ho dirian. Es el ressort de rúbica del día, y no hi ha orador republicà unitari (s'entén, dels que avuy corren) que no s'ho porti après de memoria. No tenian pas necessitat d'adelantarse la cuadrilla Pep Fandillas-Catllera-Veri, que sens la seva indicació també n'hauriau parlat d'aquells *colossal fenómeno* que vos fa tanta por. Pró res, era tant gran el seu afany perque malparlessin dels catalanistas, que no's fiaren á l'eventualitat, y penjantse de l'esquena de l'orador-marmanyerar Sr. Navarro, li manifestaren que aquí á Sallent hi havia una *horda* de catalanistas que agafavan molt peu y que á diari, ja en conversa pública, ja per medi de la premsa, els arribaban al clatell. El Sr. Navarro, que's un jove net de la escolar sense escrúpols y d'escassos modors, es feu seva la defensa, avocant-hi la sarria que portava, y fou tanta la *saña* y entussiasme ab que atacava, exposant un garbuix d'insults y falsetats, per donar gust á n'els *correligionarios* de tall-de-préssech, que tot sovint se sentian forts truchs, efecte d'altres tants cops de punys que's donava al pit, mentres, per completar l'efecte de l'altra má, no descuidava d'esbollar-se'ls cabells. Y l'entussiasme entre'ls *correligionarios* fou indescriptible. S'havian venjat de las pallissas que portavan rebudas, y ja anavan á donarse per satisfets quant, ab gran sorpresa, s'enteraren de que las revelacions del *fogoso* Navarro no'ns havian molestat gens ni mica, sino que, molt al contrari; l'endemá l'invitavam á un altre *meeting* de controversia, precisament perque tornés á reproduir lo mateix que havia sostingut.

¡Ay, infelissos *correligionarios*, ni vosaltres ni tots els Navarros plegats podréu contra nosaltres! Portém la camisa neta, y de llenya vos en donaréu mentres ne mereixeu.

Sallent y Mars, 1 del 1904.

FUET SALLENTÍ

Dolora política

D'aquest mon tan plé d'embulls, un dels bons mots qu'arreglo, diu que—No hi ha pitjor cego que'l que hi veu y tanca els ulls.

Un pobre qu'encar no sab com son fetas las pessetas, al menjá un plat de monjetas tanca els ulls y tomba el cap y d'aquest modo enginyós s'arregla per passa'l rato, y aixís el menjar barato, no li es tan dolorós, y va menjant ab passió empassantse las mossadas; pensant ab *pollas trufadas* qu'ha vist á un aparado; y aixís dinant per un ral se fá'l cárrech que s'atipa ab menjars, que á ne la tripa, valdrían un dineral. Aixís molts en aqueix mon, á las cosas qu'els fan nosas no las prenan per tals cosas, sino per lo que no son

Ab aixó el poble espanyol, tant valent y decidit, que sempre s'ha distingit per sé un *solemne mussol*, sel' enganya á cada moment; tot lo qu'ell pugui pensar, no us ho podeu empassar, perque sempre es diferent del que pensa, y sent aixís

l'embarcan á cada instant, fentli veure xich lo gran y tot raspós lo qu'es llis. Y es que sempre que hi ha algu que me'l vol ensarronar, ja no si ha de pensar, perque té el *modo segúr*: l'enlluerna ab la claror de quatre frasses llampants y despres de pochos instants ja ha fet negoci rodó; el pobre que massa noble, á voltas que fé no sab, tanca els ulls y tomba el cap y bona nit, *adios* poble; demanin, que ja pot fer, el *redentor* que l'enganya, el seguirá tota Espanya, allá ahont vá sense saber.

Y es que d'eix mon ple d'embulls, un dels bons mots qu'arreglo, diu que:—No hi ha pitjor cego que'l que hi veu y tanca els ulls.

PERE BUFA

FUETADAS

En Blasco Ibañez s'ha desafiat.

El seu contrincant li ha apuntat la panxa y la bala (?) ha tocat la civella del cinturó.

El lance ha acabat satisfactoriament y l'honor ha quedat fresch.

Després en Blasco ha anat á demanar al Governador de Madrit y al Ministre de Governació pera que tornin á empleyar al seu *enemich* en son cárrech, que crech qu'era de policia.

¡Sort que are ab el Missatge dels Republicans á n'en Salmeron, aquest prohibirá'l desafio, y aixís no haurém de deplorar desgracias tan sentidas com la ocoreguda!

Imitació á la Campana.

Diumenge va celebrarse á Madrit ab gran animació lo que'n diríam la quia del Carnaval, ó'l diumenge de *piñata*.

Moltas máscaras pels carrers, molta alegria, molta broma.

Dilluns una nova manifestació: pero no de *piñata* sinó de pinyas.

De máscaras també n'hi havian. Tots els diputats republicans, cómplices del apallissament del poble magre, anavan disfressats de víctimas y de defensors dels drets del proletariat.

Cap periódich del *trust* republicà té dret d'atocar á n'en Maura perque ab 25 vots de majoria aprobi las sevas conveniencias. Per menos vots en Corominas es casi-arcalde.

La equitat y la justicia avans que tot.

Hi ha una fam qu' esparvera.

Tot just el Sr. Buen fa renunciar al cárrech de vocal de la Comissió de *Mata-deros*, tot el *trust* s'ha remogut enfebrosit, lo mateix que la canalla quan la figuereta 'ls passa arran de boca.

Els quefes tórnan á suhar, perque altra vegada tenen el remat insubordinat y no es cosa fácil acontentarlos á tots teniut no mes un *dulce*.

Tant mateix ho han perdut tot aquests republicans de pa-sucat-ab-oli.

Ni las formas sáben guardar!

Ja ho veuhem: Altre cop se parla (are sembla que vá de debó) de la vinguda de D. Alfons XIII, y ja'm teniu als Diputats de la República mansa, guillant. Y aquesta vegada no s'han quedat pas á la *península* sinó que pórtan arrencada llarga. No páran fins á l'América.

Y els gastos?

Els gastos van de cárrech de altas esferas, y per aixó els democràtics (ja, ja, ja). Diputats anirán de primera classe, hotel de primer ordre y acmpnyament de patges com qualsevulga rey moro.

Y els pobres republicans de S. Vicens de Torelló que vágin recullint un ral cada setmana pera pagalsi'l viatge y'l dinar á cambi d'un *meeting*, ¡Santa Ignoscencia!

Ja desglassa!

La *Fraternidad Republicana* de Gracia, ha enviat á n'en Salmeron, el següent telegrama.

«Nicolas Salmeron—Congreso diputados—Madrid—Fraternidad Republicana

Mentres l'aixerit soldat
enamora la xicota,
el nen tot desconsolat
plora la seva pilota;

y aprofitant la ocasió
del *atach* del militar,
el nano sens dilació
la pilota vol pescar.

Mes jòh disort dolorosa!
S'ha ensorrat dins l'instrument
y á dintre hi deu fé una cosa
qu'í dirho no es molt decent.

Graciense considera inoportuna marcha diputados republicanos á República Argentina y ruega ilustre jefe ponga su veto, demorando viaje mejor ocasión. España necesita hoy sus trabajos personales y teniendo en cuenta situación republicanos españoles protesta contra la que pudiera considerarse huida de peligro y abandono intereses sacrosantos confiados por pueblo español. Su puesto de honor es España y no estamos conformes abandonen posiciones.»

Mes clar ni l'aygua. Are veurém quin cas ne faran de la justa protesta dels fraternals de Gracia.

Ja'm veig en Lerroux lo que dirá:—Pues hombre tienen gracia estos republicanos de Gracia!—Y es capás de fer un bando prohibint la murmuració.

Ojo perdidos que comensa á desglossar!

En *Milius de La Publicidad* diu entre altres «Cosas»:

«Para satisfacer las necesidades de la vida se aguja mucho el ingenio (Ja ho crech! oy Lerroux?) véase hasta que punto.

Un matrimonio de vendedores ambulantes ha sido arrestado por el tribunal francés por haber inventado la siguiente estafa.

El marido, en diez y ocho meses, había sido atropellado diez y seis veces por los coches y la mujer había sido víctima de cuatro accidentes.

La frecuencia con que eran atropellados el marido y la mujer hizo sospechar al tribunal de que se trataba de víctimas voluntarias que vivían de las indemnizaciones que percibían después de los accidentes.

Me parece que no hará prosélitos este nuevo sistema de estafar al prójimo.

Donchs á mi'm sembla que si. Y no solament m'ho sembla, si no que jo coneix uns tals Lerroux y C.^a que son *víctimas voluntarias*, perquè's deixan ó's fant atropellar pels policías de Madrid perquè'l poble que bada'ls indemnisi ab els seus vots y ab els quartos dedicats á casas del Pueblo, y aixís puguin anar vivint á dalt del pedestal ahont gandlejan.

¿Ho veus Milius? Es cert, molt cert, que se aguja mucho el ingenio pera viure ab la esquena dreta.

Copiém de *Gent Nova* de Badalona.

«Y ara que parlém den Lerroux.

No recordéu que quan va publicar aquell escándol—per excés de... delicadesa—títol: *Historia de una infamia*, y quant li varen contestar fentli veure ben clarament que s'havien averiguat los seus tripijochs polítichs y socials, va dir que tot ho desfaria quant tingués temps?

¿Encara no'n té? Nos sembla que ja es hora. Encara qu'estém convensuts de que no dirá rés y de que'ls babaus que s'entusiasman per los homes seguirán badant á n'el que no passa dia que no'ls ensarroni.

¿Que hi farém! ¿Si'l món es aixís!»

El regidor republicá, Zurdo Olivares está desesperat.

Un burot cessant lo persegueix continuament, fins al punt de que, *gracias* á una d'aquestas escomesas, no poguéanar el senyor Zurdo, á una conferencia que havia de donar á Sant Gervasi.

No hi sabém véure'l motiu d'impedimenta, perquè resulta que'l pobre burot cessant es manco y no hem de suposar que ab un bras no mes, el fassi recular.

Pero per altra part es de créure que si,

donchs el mateix regidor republicá diu en una comunicació als del Cassino ahont tenia de donar la conferencia: «procuraré complacerles *cuando gusten*, si esa sombra fatídica (el burot) no me tuerce el camino por cuenta de otros» y no s'amaga de dir que per aquest mateix motiu no pogué donalshi la conferencia.

Aixís no'ls *complacerá cuando gusten* sinó *cuando guste'l* pobre manco burot cessant.

¿Qué vivan los valientes!

Ja respiravam el dissapte passat á Horta quan véyam que anava celebrantse'l *meeting* á la *Fraternidad Republicana* d'aquell poble, sense malparlar del catalanisme, quan tot de cop el *obrero* Garriga's plany tot enfadat de que's considerin legals alguns partits que son atentatoris á la integritat de la Patria.

¿De quina Patria, de la universal?

Dimecres tingué lloch la segona funció que'l Foment Autonomista Catalá organís á benefici de las Escuelas gratuitas Catalanas.

La falta material de espay nos impideix parlarne ab la extensió deguda, lo que farém en el número que ve.

Solsament podém avensar que'l teatre estava concorregut y molt lluhit, puig que s'hi veyia lo mes escullit de las familias catalanas y que'l quadro dramátich despenyá ab molt bon acert las obras que's representaren.

Epigrama

Un cop el senyor Sureda
qu'es un gran republicá
quedánseli la sanch freda
paralltich va quedar.
Quant tothom deya ben alt
qu'el fessin entrar en *reacció*
va dir: cá aixó si que nó
primer que tot *radical*!

UN BREVIARI

SANT BOY DEL LLOBREGAT

Anant pel món sempre se'n saben de novas.

Figureuvos que dissapte passat, á la vila de Sant Boy, se celebrá un *meeting*, en el que'ls simpátichs obrers del «Centre Catalunya», de Sant Martí, lluiaren de valent sas facultats y conviccions defensant l'autonomia de nostra terra.

Al sortir d'aquell acte, uns quants amichs coreguerem la vila y quedarem gratament sorpresos de veure que fins los *fraternos* d'allá ja comensan á catalanisar-se, puig en un local nou, molt fantástich per cert, vejerem un gros lletrero que deya «Fraternitat Republicana». Agafarem per las so-

lapas á n'en Porrera d'aquella casa y li preguntarem qui era'l president, y'ns digué que era l'arcalde, un republicá d'aquests tant fiers, que no li coneixian altre defecte que'l d'esser massa monárquich, puig el diumenge avants, quan l'inauguració del pont, á n'el tiberi lo Gobernador l'obligá á dir *per tres vegadas ¡Viva el Rey!*

¿Qué'ls hi sembla si podrá venir lo rey aquí are?

Si fins en Corominas ja fa dugas semanas que ha comensat á fer ensatjos de vocalisació per poder cridar ab tot art lo mateix que l'arcalde de Sant Boy.

CORRESPONSAL

TARRAGONA

Aquí hi ha un periódich que's titula *Fraternidad Republicana* (gastarem la fraternitat per massa ús), y tractant de la llengua catalana deixa anar l'especie... especie d'animalada, de que de catalá n'hi ha de moltes maneres: de Lleyda, de Girona, de Barcelona, etc.

Nos estalviá de respóndreli, un *suelto* que li dedica *La Avanzada*, de la mateixa ciutat, periódich republicá federal, per més senyas:

«Entre los argumentos del periódico unionista, uno nos ha llamado grandemente la atención. Pregunta el colega qué catalán debe enseñarse, si el de Levante ó el de Poniente, el del Ampurdán ó el del Campo de Tarragona. Con eso quiere, sin duda, indicar el colega que el idioma catalán tiene tantas variantes que se hace imposible su enseñanza científica. Y vamos á ver: las ditterencias de lengua entre comarcas que hablan el mismo idioma ¿es cosa exclusiva del catalán? ¿No acontece lo propio en todas las lenguas? No habrá nadie que confunda el castellano de Aragón con el de Andalucía, los acentos de una hija de la huerta murciana con los de una chula madrileña. ¿Ni es acaso igual el francés del Norte de Francia, que el del Mediodía ó el de París?

»Nos extraña que empleen argumentos *estilo Barinaga* hombres que algo deben saber de Filosofía».

Donchs á nosaltres no'ns estranya gens, perquè ja sabém com las gastan tots els súbdits de totas las *Fraternitats Republicanas*.

LLAMBÍ

SALLENT

Sr. Director de LA TRALLA:

¡Mare-de-Deu, cuanta feyna donan els homes incapassos de governar una població! Estich ben segur que si en Maura estés al corrent del desgabell que aquí regna faria ab els nostres edils lo que han fet ells ab certs empleats municipals. Aquí ja no hi ha administració; ni justicia ni res, sino anarquia. Set consajals republicans (*majoria absoluta*) set conills de guix y encara sort del xicot de cala Nasia que essent el mes conill de tots fa unas sortidas com el Riu-cornet, posantnos casi sempre ab aigua fins al coll. De totas maneres, ab las sortidas ó etzegalladas ha lograt atemoritzar al héroe de Sant Fructuós y ha fet posar gorrofrigi á un pesador de porchs que ja no's recorda que una vegada allá, al vehí poble de Artés, els fideus se li varen tornar agres. Pero com que'l gorrofrigi li ve petit, el día menos pensat li caurá á terra y'm sembla que no'l tornarà á plegar, perquè no es home de gorrofrigi y si are s'ha disfressat de republicá, ha sigut perquè li han obligat certas conveniencias de *pronóstico reservado*. ¡Pobre pesador de porchs, com t'has de veure!

No espereu may res de bó d'aquests Ajuntaments que pagan ab els acorts de la Marsellesa. Els nostres mals no volen soroll de polítichs fracassats

sinó un bon cataplasma d'inteligencia y bona fé pera treure'ns el gep de unas catorze mil pessetas de deute que portem.

Fixens hi be: Entre á regidor un socialista? L'endemá ja'l veyeu capatás d'una brigada municipal ab sou de ministre. ¿Se acaban las obras públicas? Cap á l'escorxador á inspeccionar las carns en lloch d'un intelligent veterinari y aixís successivament en totas las demés cosas.

¡Ay, si el malaguanyat don Ramón Esteve torres, quin tip de riure's faria! Y entornantse'n á la sepultura prou li sentiríam exclamar:—Darrera del pecat va la penitencia.

¡Aleluya!... Parents, amichs y admiradors del senyor Sorribas afirman per tot arreu que la ploma d'or ja s'ha trobat, pero jo no ho crech perquè ni aquets, ni cap consejal ni ningú diu que l'hagi vista. Aquestas cosas per creuers s'han de veure.

Fi de la primera part.

La segona anirà ilustrada ab los retratos, si ens es oспible adquirirlos, de las personas que componen la santíssima Trinitat sallentina.

SAGALET NOU

Cartera de Comunicacions

Pere Bufa.—Moltas gracias. ¿Vol fer el favor de enviarnos la seva direcció?

K. D'ell.—Es massa serio.

Un Breviari.—Anirá alguna cosa.

Pa-sech.—Vosté promet... pró el prometre no fa pobre.

Ras.—Dels seus ninots no podém aprofitar-ne res; potser si ho fes ab llapis blanch sobre paper negre aniria millor.

Noy Gran.—Nos ha fet plorar massa; fassi alguna cosa més alegre.

Gep.—Lo que'ns agrada més es el sobre.

Quedan cartas per contestar.

La Tralla

Periódich Satírich

SURT ELS DISSAPTES

CONCURSOS
ab premis en metálich

CINCH CENTIMS

Tip. «Arte Moderno», Passeig de Gracia, 83; Teléf. 357